

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สป.ทบ. 8364/24

ที่ กธน.476/24

วันที่ 13 พ.ค.24

เรื่อง การผ่อนผันไม่ต้องเข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพล

เรียน จก.สป.ทบ.

1. กสร.ทบ. เสนอ สป.ทบ. (กธน.สป.ทบ.) พิจารณาร่วมเกี่ยวกับกฎกระทรวงฉบับที่ 39 (พ.ศ.2516) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.2497 ซึ่งตามกฎกระทรวงฉบับนี้ ข้อ 2 (10) และข้อ 8 (7) ได้ให้สิทธิในการขอผ่อนผันไม่ต้องถูกเรียกเข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพลแก่ ครูซึ่งประจำ ทำการสอนหนังสือหรือวิชาการต่างๆ ที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่น และซึ่งไม่เรียกเข้ารับราชการทหารกองประจำการในยามปกติ ตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 14 (5) ซึ่งตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 42 (พ.ศ.2517) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.2497 ข้อ 2 และข้อ 3 ได้กำหนดประเภทและคุณสมบัติของครูซึ่งจะได้รับการผ่อนผันไว้แล้ว ส่วนวิธีการในการยกเว้นได้กำหนดไว้ในข้อ 4 โดยปรากฏว่า ครูซึ่งได้รับการผ่อนผันนั้น ให้ผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัด ออกใบสำคัญยกเว้นให้แก่ครูซึ่งได้รับการผ่อนผัน กล่าวคือครูที่ได้รับการผ่อนผันแล้วจะต้องได้รับ แบบ สด.37

2. ข้อเท็จจริงปรากฏว่า แบบ สด.37 นี้จะมีเฉพาะครูที่ยังเป็นทหารกองเกินคือ ยังไม่เคยได้รับการฝึกวิชาทหารมาก่อน ส่วนครูที่เป็นทหารกองหนุน คือ ได้รับการฝึกวิชาทหารมาแล้ว ก็จะไม่จำเป็นต้องไปขอ แบบ สด.37 ไว้ ดังนั้น ครูประเภทหลังนี้ จึงไม่มีแบบ สด.37 เมื่อถึงเวลาที่ทางราชการทหารเรียกทหารกองเกิน หรือทหารกองหนุนเพื่อตรวจสอบเพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพลครูที่มีแบบ สด.37 เท่านั้น ที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องถูกเรียก ส่วนครูที่ยังไม่มีแบบ สด.37 ดังกล่าวมาแล้ว ก็ไม่ได้รับการยกเว้น

3. กสร.ทบ. พิจารณาแล้วเห็นว่า

3.1 ครูซึ่งเป็นทหารกองเกิน หรือทหารกองหนุนที่ทำการสอนหนังสือ หรือวิชาการต่างๆ ที่อยู่ในความควบคุมของ กระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่น ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ 42 (พ.ศ.2517) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 61 (พ.ศ.2523) แต่ไม่มีใบสำคัญยกเว้นครู (แบบ สด.37) เนื่องจากเข้าเป็นครู หลังจากที่มีสภาพเป็นทหารกองหนุน เช่น ทหารกองหนุนที่จบการฝึกวิชาทหารจาก รด. ควรจะมีสิทธิได้รับการผ่อนผันไม่ต้องเรียกเข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และระดมพล ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 39 (พ.ศ.2516) ข้อ 6 (2) และ 9 (1) ด้วย เพราะว่า เป็นครูที่มีสภาพตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ 42 (พ.ศ.2517) เช่นเดียวกัน

3.2 ในการขอรับสิทธิตาม 3.1 คงนำหลักฐานการเป็นครูไปแสดงต่อนายอำเภอท้องที่ ก็น่าจะได้รับสิทธิในการผ่อนผันได้ โดยไม่ต้องนำไปสำคัญยกเว้นครู (สด.37) ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดออกไปแสดงด้วย เพราะใบสำคัญยกเว้นครูเป็นหลักฐานที่ออกให้เฉพาะทหารกองเกิน ซึ่งขอยกเว้นไม่เรียกเข้ารับราชการทหารกองประจำการในยามปกติเท่านั้น

3.3 เหตุที่เสนอความเห็นนี้มา เนื่องจากผู้ที่เป็นครูหลังจากมีสภาพเป็นทหารกองหนุน แล้วโดยเฉพา นศท. กำลังพลประเภทนี้มีเป็นจำนวนมาก และเมื่อถูกเรียกพลฯ แล้วจะไม่มี สด.37 ไป แสดงต่อนายอำเภอ ฉะนั้น กสร.ทบ. จึงเห็นควรใช้หลักฐาน ตามข้อ 3.2 ไปแสดงแทน

4. กชน.สบ.ทบ. พิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้ คือ

4.1 ตามมาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.2497 แก้ไขเพิ่มเติม โดยประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 226 ลงวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ.2515 บัญญัติไว้ดังนี้

“มาตรา 36 ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพล

..... ฯลฯ.....

การผ่อนผันไม่ต้องเรียกหรือไม่ต้องเข้ารับราชการทหารตามมาตรา นี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง”

4.2 กฎกระทรวง ฉบับที่ 39 (พ.ศ.2516) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.2497 ข้อ 2 (10) และข้อ 8 (7) ได้กำหนดถึงครูที่จะได้รับการผ่อนผันดังนี้

“ข้อ 2 ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนซึ่งได้รับการผ่อนผันไม่ต้องเรียก เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม คือ

(10) ครูซึ่งประจำทำการสอนหนังสือหรือวิชาการต่างๆ ที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่น และซึ่งไม่เรียกเข้ารับราชการทหารกองประจำการในยามปกติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 14 (5)

ข้อ 8 ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนซึ่งได้รับการผ่อนผันไม่ต้องเข้ารับการระดมพล คือ

(7) ครูซึ่งประจำทำการสอนหนังสือหรือวิชาการต่างๆ ที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่น และซึ่งไม่เรียกเข้ารับราชการทหารกองประจำการในยามปกติ ตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 14 (5)”

4.3 กฎกระทรวงฉบับที่ 39 (พ.ศ.2516) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.2497 ข้อ 6 (2) และข้อ 9 (1) ได้กำหนดถึงวิธีปฏิบัติแก่ครูซึ่งได้รับการผ่อนผันดังนี้

“ข้อ 6 ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุน ซึ่งได้รับการผ่อนผันไม่ต้องเรียกเข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อมให้ปฏิบัติดังนี้ คือ

(2) บุคคลตาม (3) และ (10) ของข้อ 2 ให้นำหลักฐานไปแจ้งนายอำเภอท้องที่ด้วยตนเอง แต่ถ้าเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่อำเภออื่นให้นายอำเภอท้องที่ที่ได้รับแจ้ง แจ้งต่อไปยังนายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของบุคคลนั้น

ข้อ 9 ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนซึ่งได้รับการผ่อนผันไม่ต้องเข้ารับการเรียกพลให้ปฏิบัติดังนี้ คือ

(1) บุคคลตาม (1) (2) และ (7) ของข้อ 8 ให้นำหลักฐานไปแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ด้วยตนเอง แต่ถ้าเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่อำเภออื่น ให้นายอำเภอท้องที่ที่ได้รับแจ้ง แจ้งต่อไปยังนายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของบุคคลนั้น”

4.4 กฎกระทรวง ฉบับที่ 42 (พ.ศ.2517) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.2497 ข้อ 4 (2) ได้กำหนดวิธีการยกเว้นครูไว้ดังนี้

“ข้อ 4 วิธีการยกเว้นครู

(2) ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้ออกใบสำคัญยกเว้นครุให้แก่ครูซึ่งทำการสอนอยู่ในท้องที่ แล้วแจ้งให้หัวหน้าเขตหรือนายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของครูผู้นั้นทราบ ถ้าครูผู้นั้นมีภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่จังหวัดอื่น ต้องแจ้งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของครูผู้นั้นทราบ แล้วให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับแจ้ง แจ้งให้หัวหน้าเขตหรือนายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของครูผู้นั้นทราบอีกต่อหนึ่ง ทั้งนี้ ให้แจ้งภายในกำหนดสามสิบวัน สำหรับครูซึ่งทำการสอนอยู่ในหน่วยฝึกอาชีพเคลื่อนที่ของกระทรวงศึกษาธิการ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ออกใบสำคัญยกเว้นครุให้ แล้วดำเนินการนัยเดียวกับที่กล่าวในวรรคหนึ่ง”

4.5 ตามมาตรา 36 ดังกล่าวในข้อ 4.1 ได้ระบุไว้ว่าทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพล แต่มีข้อยกเว้นผ่อนผันให้ไม่ต้องเรียก หรือไม่ต้องเข้ารับราชการทหาร ตามมาตรา 36 วรรคท้าย โดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 39 (พ.ศ.2516) ดังกล่าวมาแล้วในข้อ 4.2 ซึ่งเมื่อได้พิจารณาตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 39 (พ.ศ.2516) ข้อ 2 (10) และข้อ 8 (7) แล้วจะเห็นได้ว่า ครูไม่ว่าจะเป็นทหารกองเกิน หรือทหารกองหนุนซึ่งประจำทำการสอนหนังสือหรือวิชาการต่างๆ ที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่น จะได้รับการผ่อนผันไม่ต้องเรียกเข้ารับราชการทหาร ในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพล ตามกฎกระทรวงฉบับนี้ โดยเพียงแต่นำหลักฐานการเป็นครูไปแสดงต่อนายอำเภอท้องที่ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 39 (พ.ศ.2516) ข้อ 6 (2) และข้อ 9 (1) ดังกล่าวในข้อ 4.3 ก็เป็นหลักฐานเพียงพอที่จะได้รับการผ่อนผันไม่ต้องเรียกเข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพลแล้ว

ส่วนกฎกระทรวง ฉบับที่ 42 (พ.ศ.2517) ข้อ 4 (2) ดังกล่าวในข้อ 4.4 ได้กำหนดวิธีการยกเว้นครุไว้ว่าผู้ที่ได้รับการยกเว้นไม่เรียกมาตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารกองประจำการในยามปกติ จะต้องได้รับใบสำคัญยกเว้นครุ (แบบ สด.37) จากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือจากผู้ว่าราชการจังหวัด และในข้อความตอนหนึ่งของใบสำคัญยกเว้นครุ (แบบ สด.37) ได้กำหนดไว้ว่า “..... ฯลฯ..... ได้รับการยกเว้นไม่เรียกมาตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารกองประจำการในยามปกติ เนื่องจากเป็นครูซึ่งประจำทำการสอน ฯลฯ.....” แสดงว่า ใบสำคัญยกเว้นครุ (แบบ สด.37) มีไว้สำหรับครูที่เป็นทหารกองเกิน และขอยกเว้นไม่เข้ารับราชการทหารเป็นทหารกองประจำการในยามปกติเท่านั้น

ดังนั้น กธน.สบ.ทบ. จึงเห็นพ้องด้วยกับความเห็นของ กสร.ทบ. ที่จะให้ครูที่ไม่มีใบสำคัญยกเว้นครุ (แบบ สด.37) เนื่องจากเข้าเป็นครูหลังจากที่มีสภาพเป็นทหารกองหนุน เช่น ทหารกองหนุนที่จบการฝึกวิชาทหารจาก รด. มีสิทธิได้รับการผ่อนผันไม่ต้องเรียกเข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพล และในการขอรับสิทธิดังกล่าวนี้ ก็คงเพียงนำหลักฐานการเป็นครูไปแสดงต่อนายอำเภอท้องที่ก็เป็นการเพียงพอที่จะได้รับสิทธิในการผ่อนผันแล้ว โดยไม่ต้องนำใบสำคัญยกเว้นครุ (แบบ สด.37) ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัด ออกให้ไปแสดงด้วยเพราะใบสำคัญยกเว้นครุ (แบบ สด.37) เป็นหลักฐานที่ออกให้เฉพาะทหารกองเกิน ซึ่งขอยกเว้นไม่เข้ารับราชการทหารกองประจำการในยามปกติ ดังกล่าวมาแล้วข้างต้นเท่านั้น

5. เนื่องจากเรื่องนี้ กสร.ทบ. เสนอ สบ.ทบ. (กชน.สบ.ทบ.) พิจารณาร่วม กชน.สบ.ทบ. ได้พิจารณาแล้ว จึงเห็นควรเสนอเรื่องคืน กสร.ทบ. เพื่อดำเนินการต่อไป

(ลงชื่อ) พ.อ. กมล เมฆสุวรรณ

หน.นธ.สบ.ทบ.

เสนอ กสร.ทบ.

กชน.สบ.ทบ. ได้พิจารณาแล้ว จึงเสนอเรื่องคืนมาเพื่อดำเนินการต่อไป.

(ลงชื่อ) พล.ต. ยงยุทธ กุลตัญญ์

จก.สบ.ทบ./13 พ.ค.24